

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 24. decembar 2012. god.
Br. ref.: RK332/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI68/12

podnosilac

Haxhi Morina

Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda, A. br. 313/2009, od 26. marta 2012. god.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo g. Haxhi Morina, sa prebivalištem u Đakovici (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), predstavljen od strane g. Rexhepa Gjirkollija, advokata iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda, A. br. 313/2009, od 26. marta 2012. god., koja je njemu uručena 23. maja 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosilac zahteva tvrdi da je gorenavedena presuda povredila njegova prava zagarantovana Ustavom Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), naime član 24. [Jednakost pred zakonom] i član 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje].

Pravni osnov

4. Član 113.7 Ustava, član 22. Zakona, br. 03/L-121, o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (u daljem tekstu: Zakon) i pravilo 56. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

5. Podnosilac zahteva je, 13. jula 2012. god., podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 4. septembra 2012. god., predsednik Ustavnog suda je, odlukom br. GJR. KI-68/12, imenovao sudiju Ivana Čukalovića za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Ustavnog suda je, odlukom br. KSH. KI-68/12, imenovao Veće za razmatranje u sastavu sudija: Almiro Rodrigues (predsedavajući), Snezhana Botusharova i Kadri Kryeziu.
7. Dana 26. septembra 2012. god., o podnetom zahtevu su obavešteni Vrhovni sud, Posebna komora Vrhovnog suda, Katastarska agencija Kosova i Kosovska agencija za privatizaciju.
8. Dana 5. novembra 2012. god., Sud je zahtevao informacije od Opštinskog suda u Đakovici i od Posebne komore Vrhovnog suda u vezi sa slučajem br. SCC-06-0214, od 8. marta 2010. god.
9. Dana 12. novembra 2012. god., Opštinski sud u Đakovici je u svom odgovoru obavestio Sud da je podnosilac zahteva 29. juna 2011. god. uložio žalbu protiv presude Opštinskog suda C. br. 700/06 od 25. novembra 2010. god. Ova žalba je prosleđena Posebnoj komori Vrhovnog suda 26. oktobra 2011. god. na razmatranje i odlučivanje.
10. Dana 14. novembra 2012. god., Posebna komora je odgovorila Sudu dostavljajući informacije u vezi sa slučajem SCC-06-0214 "[...] Posebna Komora još nije odlučila o meritumu ovog slučaja. O ovom slučaju treba da reši Žalbeno Veće Posebne Komore."
11. Dana 27. novembra 2012. god., Veće za razmatranje je razmatralo zahtev sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 7. maja 1981. god., Sekretarijat za privredu i finansije Opštine Đakovice, (odluka 03-465-26/1978), je eksproprisala nepokretnu imovinu podnosioca zahteva za potrebe SH.A.M. "Mustafa Bakija". Shodno ovoj odluci ova nepokretna imovina je registrovana u katastru na ime SH.A.M. "Mustafa Bakija" u Đakovici.

13. Dana 12. jula 1994. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev Upravi za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica zahtevajući povratak imovine, jer SH.A.M. "Mustafa Bakija" nikada nije koristila tu imovinu za svrhe za koje je i bila eksproprisana.
14. Dana 27. maja 2008. god., Uprava za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica (odluka 11 br. 19-465-11/94-08):
 - a. Odobrila je zahtev podnosioca zahteva i vratila mu u posed i vlasništvo nepokretnu imovinu, koja je bila eksproprisana od njega;
 - b. Uprava za urbanizam, katastar i zaštitu životne sredine Opštine Đakovice treba da odjavi kao vlasnika SH.A. "STARTI" (bivši SH.A.M. "Mustafa Bakija") u Đakovici i registruje nepokretnu imovinu na ime podnosioca zahteva i
 - c. SH.A. "STARTI" (bivši SH.A.M. "Mustafa Bakija") u Đakovici je naloženo da vrati nepokretnu imovinu u posed podnosiocu zahteva.

Uprava za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica je zaključila da eksproprisana imovina nije korišćena za namenjenu svrhu, odnosno, za izgradnju poligona za praktičnu vežbu vozača autobusa, i ovo činjenično stanje je bilo ustanovljeno prilikom posete na licu mesta odgovarajućih eksperata. Prema tome, u skladu sa članom 8. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o izgradnji (Službeni list SAPK, br. 42/86), Uprava za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica je došla do zaključka da, shodno članu 8, su ispunjene predviđene pretpostavke za vraćanje eksproprisane imovine, pošto u roku od pet godina, od dana utvrđivanja izgradnje, korisnik nije ostvario svrhu za šta je ova nepokretna imovina bila eksproprisana.

Protiv ove odluke, podnosilac zahteva je mogao da se žali u roku od 30 dana. Pošto se on nije žalio protiv ove odluke, ista je postala konačna i obavezujuća dana 11. avgusta 2008. god.

15. Podnosilac zahteva je, shodno odluci Uprave za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica, podneo zahtev Katastarskoj agenciji Opštine Đakovica za registraciju nepokretne imovine na njegovo ime.
16. Dana 18. novembra 2008. god., katastarska kancelarija Opštine Đakovica je privremeno obustavila administrativno pitanje nepokretne imovine podnosioca zahteva. Katastarska agencija u Đakovici je zaključila da, kako bi se podnosilac zahteva registrovao kao vlasnik nepokretne imovine, potrebna je saglasnost Kosovske agencije za privatizaciju, koja je, prema Uredbe UNMIK-a br. 2002/12 o osnivanju Kosovske poverilačke agencije, nadležna za društvena preduzeća i njihova sredstva.
17. Dana 1. decembra 2008. god., Katastarska agencija Opštine Đakovice je odbila zahtev podnosioca zahteva za registrovanje nepokretne imovine na njegovo ime, shodno odluci Uprave za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica, jer podnosilac zahteva nije dostavio saglasnost Kosovske agencije za privatizaciju za registrovanje nepokretne imovine na njegovo ime. Katastarska agencija u Đakovici je zaključila da: *"U skladu sa Uredbom UNMIK-a, br. 2002/12 KPA, sada KAP, upravlja javnim i društvenim preduzećima, stoga, na osnovu ovog potrebna je i saglasnost za prenošenje vlasništva u katastru."*
18. Podnosilac zahteva je podneo zahtev Katastarskoj kancelariji Opštine Đakovica za ponovnu ocenu.

19. Dana 9. decembra 2008. god., Katastarska kancelarija Opštine Đakovice je potvrdila odluku od 1. decembra 2008. god. Protiv ove odluke podnosilac zahteva je uložio žalbu Kosovskoj katastarskoj agenciji.
20. Dana 31. marta 2009. god. Kosovska katastarska agencija je odbila kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva i potvrdila odluku Katastarske agencije Đakovice od 9. decembra 2008. god. Podnosilac zahteva je protiv ove odluke uložio žalbu Vrhovnom sudu.
21. Vrhovni sud je, 26. marta 2012. god., (presudom A. br. 313/2009) odbio kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva. Vrhovni sud je zaključio da je Kosovska katastarska agencija pravično rešila ovo pitanje.

Postupak pred Posebnom komorom

22. Dana 11. maja 2006. god., podnosilac zahteva je pokrenuo postupak pred Posebnom komorom Vrhovnog suda zahtevajući potvrđivanje vlasništva nad ovom spornom nepokretnom imovinom.
23. Dana 24. oktobra 2006. god., Posebna komora je donela odluku (SCC-06-0214) kojom je žalba protiv SH.A.M. "Mustafa Bakija" upućena Opštinskom sudu u Đakovici za odlučivanje. Opštinski sud u Đakovici je registrovao ovaj slučaj pod brojem C. br. 700/06.
24. Dana 8. marta 2010. god., podnosilac zahteva je podneo zahtev za privremene mere Posebnoj komori i Opštinskom sudu u Đakovici.
25. Dana 25. novembra 2010. god., Opštinski sud u Đakovici je (presuda C. br. 700/06) odbio žalbu podnosioca zahteva kao neosnovanu. Dana 26. juna 2011. god. podnosilac zahteva je uložio žalbu protiv ove presude Posebne komore.
26. Dana 28. avgusta 2012. god., Žalbeno veće Posebne komore je obavestilo tuženu i Kosovsku agenciju za privatizaciju o žalbi podnosioca zahteva kako bi oni dostavili svoje odgovore.
27. Dana 26. septembra 2012, Kosovska agencija za privatizaciju je dostavila svoj odgovor na žalbu.
28. Stoga, što se tiče ovog slučaja, Posebna komora još nije odlučila o meritumu predmeta. O ovom slučaju treba da odluči Žalbeno veće Posebne komore.

Tvrđenje podnosioca zahteva

29. Podnosilac zahteva tvrdi da presuda Vrhovnog suda, odluka Kosovske katastarske agencije i odluka Katastarske kancelarije u Đakovici su donete kršenjem člana 24. [Jednakost pred zakonom] Ustava, jer podnosilac zahteva ima pravosnažnu i obavezujuću odluku Uprave za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica od 27. maja 2008. god., kojom je odobren zahtev podnosioca zahteva i vraćena u posed i vlasništvo nepokretna imovina koja je bila ekspropisana od njega. Štaviše, Upravi za imovinsko-pravna pitanja i komasaciju Opštine Đakovica je naloženo da registruje vlasništvo na ime podnosioca zahteva.
30. Vezano sa time, podnosilac zahteva tvrdi da je Kosovska agencija za privatizaciju stavljena iznad zakona jer je Kosovska katastarska agencija zahtevala od podnosioca

zahteva da dobije saglasnost Kosovske agencije za privatizaciju, kako bi se registrovalo njegovo vlasništvo nad ovom nepokretnom imovinom.

31. Dalje, podnosilac zahteva tvrdi da je postupak vraćanja imovine bio pokrenut pre nego što je Kosovska agencija za privatizaciju bila osnovana i da Kosovska agencija za privatizaciju još uvek nije preduzela nijednu procesnu radnju.
32. Podnosilac zahteva tvrdi da je Posebna komora Vrhovnog suda povredila njegova prava zagarantovana Ustavom, član 24. [Jednakost pred zakonom], jer je Posebna komora odobrila komšijama podnosioca zahtev za privremene mere, dok zahtev podnosioca zahteva, navodno, nije ni razmatran od strane Posebne komore, iako je njegov slučaj bio identičan kao i slučaj njegovih komšija.
33. Pored toga, podnosilac zahteva tvrdi da su mu, navodno, povređena i prava na pravično suđenje.

Ocena prihvatljivosti zahteva

34. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena prava zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom] i članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava. Sud primećuje da, kako bi bio u mogućnosti da presudi po zahtevu podnosioca zahteva, prvo mora da ispita da li je podnosilac zahteva ispunio sve uslove za prihvatljivost koji su utvrđeni Ustavom, i preciznije određeni Zakonom i Poslovnikom o radu.
35. Što se tiče osporene presude Vrhovnog suda od 26. marta 2012, presuda A. br. 313/2009, kojom je odbijena žalba podnosioca zahteva kao neosnovana i potvrđena odluka Kosovske katastarske agencije, Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu (zakonitost) koje je navodno počinio Vrhovni sud, osim i samo ako su povredili prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Dakle, na Sudu nije da postupi kao sud četvrtog stepena kada razmatra odluke donesene od strane redovnih sudova. Uloga redovnih sudova je da tumači i primeni relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz protiv Španije [Ge], br. 30544/96, § 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-1).
36. Sud može samo razmotriti da li su dokazi predstavljeni na takav način da je postupak uopšte, gledajući u celosti, izvršen na takav način da je podnosilac zahteva imao pravično suđenje (vidi, među ostalim navodima, izveštaj Evropske komisije o ljudskim pravima u slučaju Edwards protiv Ujedinjenog Kraljevstva, App. br 13071/87, usvojen 10. jula 1991. god.).
37. U ovom konkretnom slučaju, podnosilac zahteva samo osporava to da je Vrhovni sud u potpunosti primenio primenljivi zakon i ne slaže se sa činjeničnim nalazima Vrhovnog suda u vezi sa njegovim slučajem.
38. U stvari, podnosilac zahteva nije potkrepio žalbu na ustavnoj osnovi i nije dostavio dokaze da su njegova prava i slobode povređene od strane Vrhovnog suda. Sledstveno, Ustavni sud ne može da zaključi da su odgovarajući postupci na bilo koji način bili nepravedni ili ukaljani arbitrarnošću (vidi, *mutatis mutandis*, Shub protiv Litvanije, Odluka ESLJP u vezi sa prihvatljivošću zahteva, br. 17064/06 od 30. juna 2009. god.).
39. Stoga, podnosilac zahteva nije dokazao zašto i kako je Vrhovni sud odlučio na "pristrasan način", time negirao njegovo pravo na imovinu.

40. Iz toga sledi da je zahtev neprihvatljiv zato što je očigledno neosnovan u skladu sa pravilom 36. (1.c) Poslovnika o radu.
41. Što se tiče tvrdnji podnosioca zahteva da je Posebna komora Vrhovnog suda povredila njegova prava zagaranтована Ustavom, Sud naglašava da može odlučivati o prihvatljivost zahteva samo ako je podnosilac zahteva dokazao da je on/ona iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva koja su mu na raspolaganju po važećem zakonu u skladu sa članovima:
- "113.7. Ustava: Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva pravna sredstva, regulisana zakonom."*
- "Član 47.2: Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva."*
42. Obrazloženje za iscrpljenje pravnih sredstava je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da ce pravni poredak na Kosovu obezbediti efikasan pravni lek za kršenje ustavnih prava. Ovo je važan aspekt principa subsidiarnosti Ustava (vidi, između ostalog, rešenje o neprihvatljivosti Kl41-09 AAB-RIINVEST 000, iz Prištine protiv Vlade Republike Kosovo od 27. januara 2010. god. i, *mutatis mutandis*, ESLJP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.).
43. U konkretnom slučaju, podnosilac zahteva je uložio žalbu Žalbenom veću Posebne komore protiv presude Opštinskog suda u Đakovici, presuda C. br. 700/06, tvrdeći da je on vlasnik nepokretne imovine jer SH.A.M. "Mustafa Bakija" nikada nije koristila imovinu za svrhu za koju je i eksproprisana i zahtevao je da SH.A.M. "Mustafa Bakija", pod administracijom Kosovske agencije za privatizaciju, prizna njegovo pravo na vlasništvo i da dozvoli registrovanje tog prava u katastarskim registrima. Žalbeno veće Posebne komore još nije doneo odluku po ovom pitanju.
44. Iz toga proizilazi da podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva koja su mu dostupna po važećem zakonu, i predviđena članom 113.7. Ustava i članom 47.(2) Zakona, jer pitanje ko je pravi vlasnik sporne nepokretne imovine još nije rešeno od strane Žalbenog veća Posebne komore.
45. Iz tih razloga, zahtev je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7. Ustava i članom 47.2. Zakona i pravilima 36. (1.c) i 56. (2) Poslovnika o radu, dana 27. novembra 2012. god., jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBIJE zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona o Ustavnom sudu;
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Ivan Čukalović

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani

